

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótalajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Tulipánkert.

Zombor, 1906. április 5.

Tavaszdik. A ködös felhőzeten áttört a fényes napsugár s első forró csókjára fakadoz a rügy virágon és fán. A földekről elolvadt a hótakaró s a magyar gazda reménysége, a vetés zöldje gyönyörködteti a szemet, lelket rajtuk. Még egy kicsinyég s tarka-barka színű virágszőnyegbe borul rét és berek, lombátort ereszt az erdő s megcsendül benne a kikelet zsolozsmája, a madarak éneke s égnék száll a feltámadó természet tömjéne, a virágillat. Virágos kertté változik át a Kárpátok és az Alpok bérceitől koszoruzott nagy magyar róna.

Fenséges a természet zsendülése, ébredése téli álmából, föltámadása a halálból! S épenséggel nem csoda, ha vele zsendülnek az emberi szív érzései, vele ébrednek az emberi elme eszméi, vele támad föl az emberi lélek. A virágfakasztó március idusa szabadította fel a magyar gondolatot bilincseiből s a keresztyénség husvétja, ez a legszebb tavaszi ünnep a világon, a megváltás igazságának föltámadását hirdeti.

Csoda-e, hogy épen most virított ki honleányaink szívében a nemzeti érzés virága, a tulipán? Majd negyven esztendei békés fejlődés nem volt képes kifejleszteni a magyar lélekben a magyar nemzet erősítésének s az ipar pártolásának elhatározását, bár unos-untalan beszéltünk a szükségességéről. S ime a nemzeti megpróbáltatásnak egy-két évét elég volt végigszenvednünk, hogy egy mágnás-asszony zsurján kipattanjon az eszme s az elemi erők hatalmával megvegye a haza minden fiának szívet. Mire teljesen tavaszdik, nemesak az ország földje borul virágba, hanem virágos kertté válik a nép lelke is. Ott fog díszleni teljes pompájában a tulipán, a magyarságra féltékeny érzés, a magyarságát oltalmazó elhatározás szépséges szimboluma.

Aki az érzésben, aki az elhatározásban magyar, vallja is nyiltan e magyarságát: hordozza szíve fölött a tulipánt. Eddig a ládáinkat, szürkődmeineinket, süvegeinket ékesítettük fel vele: díszítsük ezentul a szívünket, a kebelünket is! De viszont ha általánosán viseljük már a szimbolumot, ne feled-

kezzünk meg arról sem, aminek jelképe. Inkább tulipánttalan kebel alatt magyarán érző és cselekvő szív, mint tulipántos kebel s benne lanyha, kö-zömbös vagy épen magyartalan lélek. Ha érzésben, cselekvésben egyek leszünk, bizton remélhetjük, hogy elkövetkezik nagy Széchenyink Magyarország: a gazdag s gazdagságában erős Magyarország.

Adja a magyarok istene!

Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án tartotta meg rendes havi ülését Latinovits Pál főispán elnöklete alatt. Jelen voltak: Vojnits István alispán, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Gráff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Scultéty Ferenc árv. elnök, dr. Mikosevits Kanut vármegyei főügyész, Popovits Aurél kir. fő-ügyész helyettes, Sztankovits György kir. fő-mérnök, Scherer Rezső a bizottság állandó jegyzője és Szemző Gyula nagybirtokos, Eigl József apát-plébános bizottsági tagok.

Közegezségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Tulipándal.

Piros rózsza a szerelem virága.
A szerelem a szív tündér-világa.
Szerelemmel rokon a honszerelem;
Magyar szívben örök e két érzelem.

Magyarország, tündérkertje Istennek!
Rózsza mellett tulipán nyil' tebenned.
„Rózsza mellett szép a piros tulipán“;
Tüzd szivedve magyar honfi, honleány!

Lisszabontól Madridig.

Irta: **Vértesi Károly.**

(Vége.)

Portugália határvára esik a láthatárba. Ennek a kicsi országnak, melyet most elhagyunk, többször kellett harcolni az önállóságáért. Hatalmába kerítette a móron kívül, a spanyol, francia és angol, végre teljesen, önállóan és győztesen került ki az egyenetlen harcából. A történelem hosszú sorozatban beszéli el a joggalanságokat, melyeket azután egyes nemzeteknél a kivívott siker jogosakká

tesz. Cató vészitélete és a Scipiók vaskeze verte le Carthagót. Mennyi, de mennyi az ehhez hasonló történet, népek szabadságharcában elnyomás.

Közel a végvárhoz, a portugál határvám. Rendszerint jelentéktelen helyeken szoktak lenni a nemzeti érdekek határvonalának a gőcpontjai. Hivatalnok sereg, ahol átfut a vonat egyik országból a másikba. Majd egy század multán, városokká nőhetik ki magukat a kis helyek. Mindig több lesz az embernek a terhe, többnek kell azt rárakni. Háboru, az esetről-esetre van, mikor erő támad erő ellen, de a gazdasági harcok folytonosan tartanak. Bellum, omnium, contra omnes. Mindinkább oldódnak az emberies kapesok, emberek és népek között. Egyéni érdek, népek érdeke, ez az uralkodó jegy idők folyamán. Járul ezekhez még külön az állam érdeke az egyedárusággal. Amiben vér van, magába szívja, sorvaszt. Amit Isten adott, azt az állam megfizetteti. elveszi.

Spanyol területre lépek át, Cortez földjén, Murillo otthonában, Cid legendás hazájában vagyok ismét. Örülök, hogy látni fogom a mester palettájának legendás alkotásait.

Valenciánál spanyol határvár, spanyol határvám. Ezután jó ideig békében leszünk, nem lesz hivatalos motozás. Örülnek a hölgyek.

Lélekbuvárnak igen alkalmas az a hely, hogy azon a ponton, hol a két testvér nemzet fiai sürűen érintkeznek egymással, megfigyelje őket. Nyiltan nézi le a spanyol portugált, ez nem titkolja ellenszenvét, gyűlöletét az iránt. Haragosai egymásnak, egymás ellen gyűlölködő érzéssel van a szívük tele. Igaz! viseltek háborut egymás ellen, csatavonalban álltak egymással szemben, ölte a harc drága idejüket, pusztította őket véres háboruknak ragálya, ezeknek az emlékezete nem oly gyorsan ellobbanó. Nagy az ő gyilkos gyűlölségüknek a története. Haragjuk nem oszlik el, lövik annak nyilait egymásra, a békés egyetértés nem áll helyre. A portugál nép műveletlenebb, való, de a spanyol nyers modoru. A jóindulat egyikben sem hiányzik, de az még sem kötheti őket össze. Kár, mikor minden faj összetartani igyekszik, a népek harcában egy táborba jutni igyekszik, nincsen értelme a fajrokonok civódásainak, a robbanó szenvedelmek és indulatok

viszonyok kedvezőek voltak. A kórmozgalom tetemesen csökkent és a betegségek jellege és lefolyása legtöbb esetben veszélytelen és megnyugtató volt.

Roncsoló toroklob előfordult 18 községben: Ada, Bácsszentiván, Vajska, Cservenka, Apatin, Keresztur, Boróc, Bulkeszi, Ujpalánka, Palánka, Magyarkanizsa, Mohol, Bacsujlak, Palona, Omoravica, Oszivác, Bezdán, Csoplya és Zenta. Megbetegedett 74 gyermek, meggyógyult 41, meghalt 21, ápolás alatt 12.

A vörheny előfordult 10 községben: Apatin, Szilberek, O- és Ujverbász, Kula, Obecse, Csantavér, Omoravica, Szenttamás, Magyarkanizsa és Zenta város területén 44 esetben, meggyógyult 30, meghalt 6, ápolás alatt 8.

A kanyaró előfordult 4 községben: Overbász, Pacsér, Magyarkanizsa, Martonoson 123 esetben. Meggyógyult 118, meghalt 2, ápolás alatt 3.

Hagymáz előfordult 7 községben. Megbetegedett 29, meggyógyult 18, ápolás alatt 11.

Sztapáron egy személyes üzleti jogu gyógyszerár felállítására engedélyeztetvén, a felállítási jog Földes Ferencnek adományoztatott; a gyógyszerár megvizsgáltatott és a közforgalomnak átadatott.

Közsédek.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1906. márciusban befizettetett 104987 kor. 95 fillér. 1905. márciusban befizettetett 101442 kor. 95 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 3539 korona. 1906. évi január 1-től március végéig befizettetett 828342 kor. 46 fillér. 1905. hason időszakában befizettetett 1452811 kor. 27 fillér. Ez évben kevesebb 624468 kor. 81 fillér.

Hadmentességi díjban 1906. márciusban befizettetett 674 kor. 1905. márciusban befizettetett 671 kor. Az elmúlt hóban több 3 kor. 1906. január 1-től március végéig befizettetett 6369 kor. 60 fillér. 1905. hason időszakban befizettetett 6011 kor. 29 fillér. Ez évben több 358 kor. 31 fillér.

Bélyeg- és jogilletékben 1906. márciusban befizettetett 89217 kor. 16 fillér. 1905. márciusban befizettetett 148620 kor. 24 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 59403 kor. 08

fillér. 1906. január hó 1-től március végéig 232472 kor. 36 fillér. 1905. hason időszakában 482771 kor. 28 fillér. Ez évben kevesebb 201299 kor. 02 fillér.

Fogyasztási- és itáladóban 1906. márciusban befizettetett 100186 kor. 36 fillér. 1905. márciusban befizettetett 105660 kor. 13 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 5473 kor. 77 fillér. 1906. január 1-től március végéig 294084 kor. 01 fillér. Mult év hason időszakában 27683 kor. 76 fillér. Ez évben több 17400 kor. 25 fillér.

Tanítói nyugdíjban 1906. márciusban befizettetett 10274 kor. 51 fillér. 1905. márciusban befizettetett 7146 kor. 34 fillér. Az elmúlt hóban több 3088 kor. 17 fillér. 1906. január 1-től március végéig 40298 kor. 15 fillér. Mult év hason időszakában 26860 kor. 94 fillér. Ez évben több 13837 kor. 21 fillér.

Tanügy.

Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő jelenti, hogy az elmúlt hó folyamán Ada és Bácsföldvár községek, valamint Zenta város belterületén levő népoktatási tanintézeteit látogatta meg.

Bácsföldváron a gör. kel. szerb elemi iskolában, bár a tanítók az oktatást buzgón végzik, a magyar nyelv tanítása igen csekély eredménnyel jár.

A róm. kath. elemi iskola tanítói általában igen kiváló szorgalommal és szakértelemmel és elég szép sikerrel vezetik osztályaikat.

Adán a róm. kath. vegyes iskolában a tanítás eredménye a rendetlen beiskolázás és egyéb kedvezőtlen körülmények miatt általában csekély.

A zárdai róm. kath. elemi leányiskolában a tantermek felszerelése mintaszerű, a növendékek fegyelmezettsége példás.

Zentán a községi elemi népiskolák tanítói a tankötelesek késedelmes beiratkozása és rendetlen iskolalátogatása, valamint a tantermek törvényellenes tulsufaltsága miatt nem mutathatnak fel a tanításban és nevelésben oly szép eredményt, aminőt szakképzettségüknek és általában dicséretes ügyességüknek fogva kedvező körülmények között felmutathatnának. — Az izr. elemi iskolában a tanítás eredménye dicséretes.

A gazdasági ismétlő iskolát a tanköteleseknek alig 1/3-ad része látogatja, a növendékek a gyakorlati gazdasággal, mivel az iskolának gyakorló kertje nincsen, egyáltalában nem foglalkoznak.

Az iparos tanonciskola növendékeinek iskolalátogatása szintén nem rendes, fegyelmezettségük és tanulási szorgalmuk dicséretes.

A községi polgári leányiskola elhelyezése és felszerelése sok kívánni valót hagy hátra. A természettant, vegytant a növendékek minden kísérletezés nélkül tanulják, mivel az iskolának természettani és vegytani felszerelése nincs. Az iskola elhelyezése, felszerelési hiányai, lanyha igazgatása és ebből folyólag a tanításban mutatkozó rendtelenségek miatt a közönségnek egyrésze az intézettel szemben bizalmatlan és elégedetlen.

Martonoson a róm. kath. és tanyai községi elemi iskolák általában zsufoltak. A gör. kel. szerb elemi iskolában a magyar nyelv tanításának eredménye igen csekély.

A tanfelügyelő az észlelt fogyatkozások és rendellenes állapotok megszüntetése iránt saját hatáskörében intézkedett.

Államépítész.

Sztankovits György kir. főmérnök jelenti, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota általánosságban kielégítő.

Az utiszemélyzet az őszi és téli kedvezőtlen időjárás által a törvényhatósági közutakon okozott nagymérvű rongálások helyreállításával kedvező eredménnyel foglalkozott.

Az utépítési munkálatok a téli munkaszünet után ismét folyamatba tétettek.

A bács-zsablya—titeli törvényhatósági közút 0—4176 km. szakaszán Bácsan a földmunka kevés kivétellel befejeztetett. A köanyag szállítása a bácsbukini községi közút rossz állapota miatt nem volt megkezdhető.

A csávoly—katymári törvényhatósági közút 117—1678 km. szakaszán és a baja—borsódi törvényhatósági közút Bácsborsód községen átvonuló 328 folyóméter hosszú szakaszán az utépítési és hengerelési munkálatok folyamatban vannak, de a kevés munkaerő miatt oly lassan haladnak előre, hogy vállalkozó azok erélyesebb folytatására a legszigorubbán utasított.

fölgerjedésének, enyhén szólva, az egymástól való idegenkedésnek.

Olajsajtólóiról nevezetes Plasencia (Ut Deo placet) állomásnál kitekintek, de a város, melyben Kolumbus szülői laktak, mielőtt Génuaába költöztek, innét tiz kilométerre van, nem látszik. Látok helyette egy gazdaságban pompás agavét, nagy termésű kaktusz-fügét, vastag szőlőindát, karomnyit. Felhősödött, kifakult a kék ég, halkan permetezett az eső, kibontva az ernyő. Leszállt a felhőből a termékenyítő erő, lanyhán szitált. Örült a természet, munkáját folytatta. Sötét színt vett föl a hamuszürke föld, elfeketült a táj, de az ut, nem fénylik a sártól, házak mellett nem vonulnak pallók végig, gyalogjárók mellett nincsenek kicölöpözve köpcös fabakterek. Más emberek, más szokás, más föld, más világ.

A szépre fordult időben messzebb menve, új színeket váltott a természet. Ismét olajfák erdejét, fügefák özönét látom, a szem kellemesen nyugszik meg a narancsberkek zöldjén, különösen most, mikor aszott a mező, letarolt a természet, kiszáradtak a patakvizek a futó vályuban.

Tavaszon kell Spanyolországba menni, mikor szedelőz, de nem szárít a napsugár, ünnepet ül, legszebben virul a természet, hullámszik a növényzet zöld tengere. Nem pedig akkor, mikor az égető nap elperzselt mindent s már az asztagba rakott gabonakéveket is behordták. A kiaszott fünek nincsen szépsége, őszi kopárságában — a föld-sávok elenyészve — meztelen a természet.

Jelentéktelen városok elhagyása után, örömmel pillantom meg a Manzanáres folyócskát, mely Madrid mellett is folyik, melynek a völgyébe itt, termékenység szorul.

Hosszu, 663 kilométernyi s 21 óráig tartó fásztó ut után, az új-kasztíliai fensíkon kavicsos és izzó, kopár, homokos vidéken, ahol temető a természet, országnyi területeken keresztül Madridhoz értek, a nagy multu, de lehanyaglott par excellenze katolikus Spanyolország fővárosába jutok el, melyet úgy is neveznek: La Corte, az udvar.

Tizenhatmillió népség hazája: Spanyolország. Gyűnév ez csupán, mert sok a néptörzs benne. Nem abban az értelemben, amint minket magyarokat közelébb sértően neveztek és amin országosan megütődött a nem-

zet, hanem a szó legszorosabb értelmében. A spanyol törzsekről, melyekbe még külön beleolvadt mindenféle nemzetiség, folytassunk egy kis tanulmányozást. Előbb azonban nézzük meg a romokat, mert ezek beszélnek az itt élt nemzetekről. Az idők Őre fölöttünk. Mindenki számára egyenlő mértékkel mért az idő. Clio jegyezte föl az eseményeket. Mondja, hogy erre volt a történet országutja.

Lássuk most már a népeket, természet által a fajokba öntött kiválóbb képességeket.

Annyit előre is tudunk, hogy a kasztíliai és a baszk, büszke. Az utóbbinak különösen nagy a parasztgőgje. Annyira a vérebe torkodik ez a rossz tulajdonság, hogy nem megy más szolgájának, inkább bérel, vagy ha szegény, szánt, vet, arat, szóval görnyed a munkában, mégse hajlik meg.

Mire büszke a baszk? Örökzöld hazájára, szabad nemzetére, végre a saját nemes származására. Büszkén veri a mellét, hogy az ő ereiben nem csörgedez mór vér, keresztény katolikus volt az ősenek az őse is.

Az alkalmazkodó asztur ellenben szolgának szegődik.

Ha akármiféle napszám kell, a legpisz-

A zombor—óbecsei törvényhatósági közut 67:35—86:58 km. szakaszán Óbecse és Szenttamás között az utépítés 6 km. hosszban befejeztetett és 1:5 km. hosszban az utalapkó lerakatott.

Az óbecse—törökbecsei törvényhatósági közut 4:530—7:835 km. szakaszán a kőanyag szállítása és a kavicsolás folyamatban van.

A topolya—verbászi törvényhatósági közut 11—19:02 km. szakaszán a földmunka kevés kivétellel befejeztetett.

Zombor—óbecsei h. é. vasut építési munkálatai folyamatban vannak, a földmunka mintegy 70%-a elkészült, az építéshez szükséges téglanyagból 800,000 drb., homokból 700,000 m³ a helyszínére kiszállítottatott.

Kir. ügyészség.
Popovits Aurél kir. főügyész helyettese jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt álló fogházban példás rend és tisztaság van. A felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés az őrség körében és a letartóztatottnál nem alkalmaztatott.

A múlt hó folyamán 58 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítélt: fogházra 7, börtönre 36, fegyházra 2. Felelővizsgálat alatt álló vizsgálati fogoly 4, elítélt vizsgálati fogoly 9. A hódsági, kulai és apatini járásbírósi fogházakban a rend és a tisztaság kifogástalan.

Állategészségügy.
Illy György m. kir. törvényhatósági állatorvos jelenti, hogy az állategészségügyi viszonyok az előző hónaphoz képest jelentősen kedvezőek voltak, amennyiben lépfene, rühkór, sertésorbán és juhhimlő teljesen megszűnt; a sertésvész csupán 2 községgel emelkedett.

A városnál.
Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága f. hó 3-án Latinovits Pál főispán elnöke alatt rendes ülést tartott.

Jelen voltak: Hauke Imre polgármester, Gyurisits György főjegyző, dr. Thursky Zsiga t. ügyész, dr. Danninger Ádám tb. főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Sztankovits György kir. főmérnök, Popovits Aurél kir. főügyész helyettes, Bittermann Nándor,

kosabb dologra is készségesen kínálkozik a gallego, vagyis a spanyol galíciai. Nehéz sorban vannak ezek a munkások. Rossz helyen tagosította az ég és föld Ura az ő földjének a hosszú, keskeny szalagjait, azért a messze idegenbe is el kell neki kóborogni szolgáltatásért. Gyakran ott is fekszik le „a nagy nyugalom ágyára”, ami a baszkok régi hite szerint: a halál, vagyis ideiglenes alvás, mondjuk hosszú, hosszú és nagy, mély, örök alvás.

Eszembe jutnak ezek a dolgok Spanyolországba visszatértemkor és eszembe jutnak egyéb népsajátóságok is, a spanyolok jó tulajdonságai és nemzetünk bibái. Egységes és tömör a spanyol nemzet, nem kacsinthat kifelé senki. Valamint az egyes emberek, a nemzetek se lehetnek egyenlők. Olvastam valahol, hogy a magyarnak a Teremtő nagy szívet adott, hogy tudjon lelkesülni, legyen nagylelkű. Szinte hiba! A germánnak nagy esontot, hosszú fejet adott, melyben sok elfér, de kevés szívet. A szlávnak kisebb fejet adott, de abba több ravaszságot helyezett, puha lelkébe makacsságot.

Az Ibériai-félsziget osztatlan földtöme-

gének az egyenlőtlen nagyságu másik, nagyobb országába kerültem ismét vissza. Ennél nagyobb félsziget csak egy van Európában, a harsogó vizeséseiről és mélyen nyuló fjordjairól híres skandináviai, melyet az előző évben jártam be. Szembeötlő különbségek, de azért nincs ugrás a természetben, fejlődésben. Amit itt, Délen, a hajadonná serdült lányok, még javában tépik kocsánról a párosával ülő leveleket kérdezve, hogy szeret? nem szeret? és amíg itt, a csipkekendős asszonyok a virágok illatáról beszélnek még, addig ott, Éjszakon, a fjordos hazában, délvidékre költözvén a napsugár, a fagyos szüzek, kristálytisza szempárok, jégvirágos ablak mögé bujtak már s a közömbösség ködében nem látják az élet napjának a ragyogását úgy miként mi, mikor ránk borul a spanyol ég. Itt kellem, szabadság az asszonyokban, ott a téli hideg által lenyűgözöttek. Itt nap heve tűz, ott kályhatűz. Ezek itt belülről melegszenek, azok ott kívülről. Itt meleg az életfolyam, ott hidegen csörgedez a vér az erekben. Itt szín az arcon, ott piros rózsza. De azért nincs ugrás a természetben, nincs, nincs.

dr. Konyovits Dávid, dr. Grünbaum Samu, Fejér Gyula, Kozma László bizottsági tagok és Radisits Lázár aljegyző, mint bizottsági jegyző.

Mindenekelőtt Hauke Imre polgármester jelentette, hogy a közigazgatás ügymenete a múlt hónapban kielégítő volt.

Dr. Danninger Ádám tb. főorvos jelentése szerint városunkban a közegészségi állapot március havában kedvező volt, amennyiben a halálesetek száma az előző hónapokhoz viszonyítva, lényeges csökkenést mutat. Az általános körmozgalom nem volt oly élénk, mint máskor ezen időszakban. Az orvosi praxisban leginkább a légzőszervek hurutos bántalmái fordultak elő. Az iskolába járó gyermekek egészségi állapota igen kedvező volt. A népmozgalmi adatok kielégítőek voltak, amennyiben 68 halálesettel szemben az elveszületett gyermekek száma 77 volt.

Házasságra kelt párok száma 5.

Ezután a törvényhatósági kir. állatorvos jelentése terjesztetett elő, minek folytán megkerestetett a városi tanács, hogy tekintettel arra, hogy a veszettség már hónapok óta ismételten fellép és majdnem minden esetben embermarás is történt, a veszettség elfojtására a legszigorubb intézkedéseket haladéktalanul tegye meg.

A m. kir. pénzügyigazgatóság jelentése szerint az elmúlt hónapban befolyt: egyenes adóban 173,591 kor. 36 fill., hadmentességi díjban 833 kor., bélyeg- és jogilletékben 6424 kor. 01 fill., fogyasztási és italadóban 7750 kor., tanítói nyugdíjban 887 kor. 07 fill., országos betegápolási pótdobban 7658 kor. 75 fillér.

Sztankovits György kir. főmérnök jelentése szerint az 1906. év I. negyedében utadóban befolyt 14039 kor. 07 fillér.

S végül felvétellett Popovits Aurél kir. főügyész helyettese jelentése, mely szerint a zombori kir. törvényszéki fogházban összesen 58 letartóztatott volt elhelyezve s pedig jogérvényesen elítélt 45, felelővizsgálat alatt álló vizsgálati fogoly 4, elítélt vizsgálati fogoly 9.

Tartott még a fegyelmi választmány és az utadó kivetés elleni felelővizsgálati bizottság is ülést.

Az alkoholizmus ellen.

Irta: dr. Thim József.
(Folytatás.)

VI. Az alkoholizmus szociális jelentősége.

Az alkohol szociális jelentősége kétségtelen. Az emberi faj kvalitatív értékét csökkentő, degeneráló hatásától eltekintve, főleg erkölcsi, társadalmi és nemzetgazdasági szempontból káros.

Az állam által kivetett adó dus jövedelmezősége mellett a korcsmákban liter számra árulják az iszákosság, a bűn, a nyomor, az elmebaj és más betegségek mérgező szerét, melyet büntetlenül természet az alkoholtól, — és fogyaszt a gazdag és szegény, a művelt és műveletlen, a beteg és egészséges egyaránt. Az által, hogy az alkohol az emberben az akaratot bénítja, lelkét, testét, jellemét megöli, hátráltatja legszebb szociális eszmék megvalósulását.

A gyermeket zsenge korában megtámadja. Némelyike az iszákos anya tejével szivja be az alkoholt, a másik gyermekkorában issza és hódítja életét. A szüret, vagy farsang idején nemzódott gyermekek jó része gyöngelméjű, hülye, csenevész, nyavalyás. A tanuló ifjuság a szesz élvezete által idegesebb lesz, munkaképessége csökkent, ellentálló ereje gyöngült, engedetlen, figyelmetlen.

Kiderítették, hogy a szokványosan ivó tanulók közül csak 4:7% volt jól tanuló, míg 40% középerő és 55:3% gyöngé. Az abstíniens tanulók közül ellenben 34% jól tanult, 48:8% középszerűen és csak 16:6% gyöngén.

Az alkohol a családi életet is alássa; nyomort hoz reá, feldulja boldogságát és számos válásnak az oka.

Munkaképtelenséget okoz, miáltal pusztítja a munkásosztályt; a fokozott izominger csak rövid ideig tart, melyet sokkal nagyobb kimerültség követ, mert az alkohol nem tápszerez, nem melegít, nem ad erőt, hanem rontja az egészséget, a táplálkozást, sorvasztja a munkaképességet. Köztudomásu dolog, hogy az iszákosok igazi munkára alkalmatlanok, még a különben ügyes munkás is hamar kidől; magaviseletével pedig károsan befolyásolja társait.

Amerikai számítás szerint egy millió márka általában minden ipari foglalkozásnál 1172 munkásnak ad kenyeret, a pálinkagyárakban 40-nek, a sörgyárakban csak 36-nak. Bárhova is nézünk, az alkohol mindenütt megcsalja az élvezőt és óriási összegeket emeszt föl; a legszomorubb, hogy éppen a munkás osztály költi el jövedelme legnagyobb részét az italra. A magyarországi szervezett munkásság évente többet adott ki alkoholra, mint saját gazdasági fölemelésére.

A részegség számos balesetnek az oka és így közvetve a szociális nyomornak előmozdítója, eltekintve attól, hogy szokványosan ivók kevésbbé tudnak a betegségeknek ellenállani.

Legjobb képet ad erről a budapesti mentő-egyesület találmomra kiválasztott 1905. évi június 1—22. jelentése:

Június 1-én: Sz. G. cipész holtrészegen feküdt az utcán, a lakására szállították.

Június 2-án: R. M. francia nevelőnő a sárgaföldig leitta magát. Mivel hosszas élesztési kísérletek után sem tért eszméletre, a Rókus-kórházba vitték.

Június 3-án: H. Gy. szücs, ittas állapotban felakasztotta magát.

Június 4-én: B. J. bérkocsist részeg állapotban a villamos elütötte, a Rókus-kórházba szállították.

Junius 5-én: P. J. kocsis részegen lefordult kocsijáról, amelynek kerekei lábait teljesen szétroncsolták. A II. sebészeti klinikára szállították, ahol mindkét lábát amputálták.

Junius 6-án: Sz. G. napszámos holt-részegen feküdt az utcán, a IX. kerületi kapitányságra szállították, ugyanőt a következő napon még két izben szállították el ismét részegen.

Junius 7-én: K. S. napszámost tökrészegen felszedték az utcáról.

Junius 9-én: A. A. pincér ittasan, lár-mázva az utcán verekedést rögtönzött, amelyben megsebesült.

Junius 10-én: H. Zs. hajadon meggy-pálinkát ivott és súlyos heveny mérgezés tünetei közt megbetegedett.

Junius 11-én: H. M. lakatos részegen elesett az utcán, az orrát beverte és súlyos orrvérzést kapott.

Junius 12-én: C. L. szabó ittasan a Dunába esett, kifogták és eszméletlen állapotban a Rókusha szállították.

Junius 13-án: Sz. H. miniszteri tisztviselő ittasan állapotban a kelenföldi pályaudvaron felugrott a vonatra, leesett és a kerek bal kezét és bal lábát tőből kimetszték. Elvérzés súlyos tüneteivel a II. sebészeti klinikára vitték.

Junius 14-én: N. H. hivatalnok részegen neki ugrott az ablaknak, orrát és homlokát összevágta.

Junius 15-én: H. J. 19 éves nyomdász részegen összeesett az utcán, a IV. kerületi kapitányságra szállították.

Junius 16-án: J. J. ittasan állapotban súlyos és kóros görcsöket kapott.

Junius 17-én: Cs. M. hajadon részegen elesett és bal lábát kifecamította.

Junius 18-án: L. M. 5 esztendő, ház-mester fia, 3 deci meggy-pálinkát ivott. Súlyos hevenymérgezés, élesztési kísérletek történtek, eszméletlenül a kórházba szállították.

Junius 22-én: H. J. 18 éves szabó részegen a Dunába esett. Kifogták és hosszabb élesztési kísérletekkel eszméletre térítve a Rókusha szállították.

De elég ennyi is az alkoholizmus szomorú krónikájából.

(Vége köv.)

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXIX. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyv-működésébe küldendők.

H i r e k.

A nagyhét. A zombori róm. kath. plébániatemplomban a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartatni:

Virágvasárnapon d. e. 10 órakor a pálmaágak megáldása s körmenet, mire a Passióval a nagymise következik. Délután 1/2 4 órakor magyar szentbeszéd.

Szerdán délután 4 órakor gyász-zsolozsma Jeremiás siralmaival s a „Miserere.“ **Csütörtökön** reggel 9 órakor nagymise közaldozással; délután mint szerdán.

Nagypénteken reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztimádással, mire a Szentség a Szent Sirhoz vitetik; ezután bunyevác szentbeszéd. — Délután 3 órakor magyar szentbeszéd, melynek végzetével processzió vezetetik a Kalváriához, honnét a templomba visszatérve énekeltek a Jeremiás siralmait és a „Miserere.“ — Esti 7 órakor a Sz. Sírna ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombat reggel 6 órakor körmenetileg Szentségkítétel 8 órakor tűzszentelés, a husvéti gyertya megáldása dicsőenettel, azután a próféciák, keresztutszentelés és Minden-szentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. — Az ünnepélyes feltámadási körmenet este 6 órakor tartatik meg

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megáldása; 8 órakor kismise és német szentbeszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác prédikáció; 10 órakor ünnepélyes nagymise. — Délután 3 órakor vécsernye

Husvéthétfőn a szokott órákban megtartott szentmiséken kívül fél 10 órakor magyar egyházi szónoklat; délután 3 órakor vécsernye

Tiszteletbeli kinevezés. Latinovits Pál főispán Mentényi Sándor bajai szolgabíró tiszteletbeli főszolgabíróvá nevezte ki **Kinevezés.** Latinovits Pál főispán Szabó Sándor zentai lakost az üresedésben levő zentai mértékhatóság állásra kinevezte.

Kinevezés. A temesvári posta- és táviratigazgatóság a Kuzmiák Sándor posta-mester lemondása folytán megüresedett bácskeresztúri postamesteri állásra Kuzmiák Sándorné szül. Gerencsér Mária-t nevezte ki.

Tanári oklevél. Dr. Závodszy Levente, a helybeli áll. főgimnázium fiatal tanára e napokban sikerrel letette a pedagógiai szigorlatot s ezzel megszerezte a középiskolai tanári oklevelet.

Államsegély. A földmivelésügyi m. kir. miniszterium a bácsgyulafalvai ártézi kutatási költségek részbeni fedezésére Bácsgyulafalva község-előjáróságának 5000 korona államsegélyt adományozott

A tulipán Bácskában. A gróf Andrassy Tivadarné, báró Prónay Dezsőné és gróf Batthyányi Lajosné vezetése alatt működő központi hölgybizottság Zomborban Fernbach Károlyné urnót kérte föl a tulipán jelvénynek az egész vármegyében való terjesztésére, ki zombori és megyei hölgyek közreműködésével már meg is kezdte a nemes célú mozgalom szervezését. Ők fogják a közönségnek tudomására adni, hogy az egész vármegyében mely kereskedőknél lehet kapni a nemzeti célt szolgáló hamisítatlan tulipán-jelvényeket. Pár nap múlva tehát Bácskában is kivirul a tulipán.

Szabad lyceum. Vasárnap, 1906. április hó 8-án d. u. 6 órakor a városbáza dísztermében Székely István, a gyöngyösi áll. főgimnázium tudós tanára tart előadást Skandináviáról vetített képekkel.

Uj lap. A helybeli szerb radikális párt vezetősége egy politikai hetilapot fog indítani. A lap első száma hihetőleg a husvéti ünnepeken fog megjelenni.

A zombori Szabad Lyceum-Egyesület könyvviteli tanfolyama, melynek előadója Novákovits Izidor felső kereskedelmi iskolai tanár, f. hó 2-án fejeződött be, amely alkalommal a hallgatóság vizsgálat formájában számolt be készülségéről. A vizsgálaton jelen volt a lyceum vezetősége Rácz Soma elnökkel, aki igen szép buzdító beszédet intézett a vizsgázókhoz s elismeréssel szólott az elért eredményről. A 16 jelentkező közül 11 kapott többnyire jó osztályzatu bizonyítványt. Örvedetes jelenség, hogy eme évről évre megtartott tanfolyam hallgatói közül már többen kaptak alkalmazást ép a lyceum részéről kiállított bizonyítvány alapján

Megerősített alapszabály. A zombori nókaszínó és a társadalomtudományok szabad iskolájának alapszabályait a belügy-miniszter a bemutatási záradékkal ellátta

Képvásár Zomborban. Egy támogatásra méltó vállalat létesült Budapesten Besnyő Béla vezetése alatt Mindenki tudja, — ha esetleg nem is tapasztalta, hát olvasta — hogy a szegénysorsu festőnövendékek mily nyomorban élnek Bizony, a társadalomnak sok tehetséges tagja elzúllik, mert pályája kezdetén kellő anyagi támogatásban nem részesül. A szegénysorsu festőnövendékek segélyezését és munkáinak értékesítését tűzte ki feladatául Besnyő Béla festőművész, aki a szegénysorsu növendékeknek Budapesten festéket, ecsetet, vásznat és modellt bocsájt rendelkezésére. elkészült munkáikat pedig értékesíti Besnyő Béla festő jelenleg Zomborban tartózkodik és esinos kiállítást rendezett be a Korzón (a Falcione-féle házban, a Tárcazy-féle gyógyszerár mellett) ahol a gyönyörű olajfestményeket és aquarelleket valóban potom áron árultja Közönségünk bizonyára pártolni fogja ezt a humánus vállalkozást, amelynek célja, hogy a művészi érték teljes hiányával bíró külföldi nyomott képeket kiszorítsa Felhívjuk erre a kiállításra elsősorban városunk jótékonyágáról ismert közönségének, majd pedig a műértőknek figyelmét. A kiállítás egész napon át díjtalanul megtekinthető. A képek ára kerettel 10 koronától teljebb.

Plébánosválasztás. Dr. Dimitrijević Vladimir karlocai teológiai tanárrá történt kineveztetése folytán a székesfővárosi gör. kel. plébánosi állás megüresedett, amely folyó hó 1-én lett választás után betöltve. Eltekintve attól, hogy ezen állás fényes dotációval van egybekötve, az a karlocai érseki fenhatóság alá tartozó összes plébániai állások között a legelső s így legkevesebb sem csodálhatjuk, hogy ezen állás eddigi betöltői a gör. kel. klérus legképzettebb szakemberei voltak. Ez alka'ommal is számos jeles folyamodó volt s mégis valamennyi elől Bikár Radivoj képezdei hittanár, zombori földünk fényes diadallal vitte el a babért. Csaknem egyhangú volt a közbizalom Bikár Radivoj képzettsége és hazafias érzülete elég reményt nyújt arra, hogy a várokozásnak fényesen meg fog felelni s díszes lelkipásztori állását derekasan fogja betölteni.

Eljegyzés. Vraçarits Gerő titeli jegyző leányát, Darinkát, Kávits Iván vukovári pénzügyi s. fogalmazó eljegyezte.

Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitány, zombori földünk és néhai felesége Botka Sarolta leányát, Edithet, dr. Eördögh Árpád kir. alügyész eljegyezte.

Helyőrség változás. Az Ujvidéken állomásozó 6 ik gyalogezrednek zászlóalja Budapestre ment, ahonnan egy másik ezred zászlóalja kerül Ujvidékre.

Halálozás. Szévald Lipót, helybeli polgártársunk folyó hó 4-én hirtelen elhunyt. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe Nyugodjék békében!

Pénzeslevelek földadása. A pénzeslevél boritékán közvetlen egymás mellett alkalmazott két vagy több vékony vonás, vagy aláhúzás alkalmat adhat a pénzeslevél oly kifosztására, melynek nyomai csak beható megvizsgálás mellett, vagy pedig még így sem fedezhetők fel, a kereskedelemügyi miniszter a post a és táviró hivatalokat az ily pénzeslevelek felvételétől tiltotta.

Halálozás. Birkás István Szabadka város törvényhatósági bizottság virilis tagja 94 éves korában meghalt.

Csődügyek. A zombori törvényszék rövid időn belül több Fischer Samu né zombori kereskedő neje, utóbb Fischer Samu ellen csődöt nyitott. Ez annál inkább feltűnt, mert városszerző tudták, hogy Fischerék, akiknek évek óta rosszul ment a dolguk, éppen az utóbbi időben rendbe jöttek, minden hitelezőjüket kifizették, sőt szerencses telekpokulációk útján saját ingatlanokra is tettek szert. A csőd elrendelése nem is ment könnyen, mert Fischeréknek csak egy hitelezőjük volt, valami Kellner Miksa nevű budapesti ügynök, aki egy 9000 és egy 3000 kor. váltón alapuló, összesen 12000 koronáról szóló végrehajtási ügyet szerzett meg ellendők és ezt akarta minden áron behajtani és csődkéres által akart presziót gyakorolni. A zombori törvényszék 4 csőd-kérvényét utasította el, mert nem bírt több hitelezőt kimutatni, mint önmagát. Végre a két váltó közül az egyiket engedményezte atyjára, Kellner Adolfra. Erre Fischernek a 3000 kor. váltó összegét bírói letétbe helyezte és így Kellner Miksa az ő egy szál 9000 kor. váltójával megint el lett utasítva. Most Kellner Miksa a 9000 kor. váltót osztotta 3 részre, úgy hogy 3200 kor. a Budapest Józsefvárosi takarékpénztár című szövetkezetre, 3200 kor. pedig a fővárosi Hitelezési szövetkezetre engedményezett és magának 2800 kor. tartott meg. Így az egy drb 9000 kor. váltó alapján 3 hitelező jelentkezett és a zombori törvényszék ezt elfogadta, előbb Fischernek, utóbb Fischer Samu ellen és elrendelte a csődöt, amelyet azonban a szegedi ítélőtábla, a közadósok ügyvédjének, dr. Pataj Sándornak a felbontása folytán, természetesen kénytelen volt megsemmisíteni, miután egy váltó csak egy tartozást jelenthet.

Országos vivóverseny. A szegedi országos vivóverseny az előjelekből ítélve, az utóbbi fővárosi versenyeket, — úgy a jelentkezők számát, mint a nevező vivók kvalitását tekintve, — felülmúlva az összes vidéki versenyeket, méltóképen fogja követni. Már eddig is több mint hatvanan jelentették be részvételüket. Ezekon kívül többen kilátásba helyezték, hogy a versenyen részt vesznek s így a versenyzők száma a százat el fogja érni, ami vidéki sportéletünket tekintve, ritkaságszámba megy. Ezen országos vivóversenyre megyénkbeli Zentáról Aezél Aurél és Rothschild Mihály neveztek. A versenyt a Tisza szálló nagytermében Armentáni vivó-akadémiája követi, melyen több kiváló vivómesteren kívül az egyes versenyek győztesei is vesznek részt s így alkalma lesz Szeged sportkedvelő közönségének hazánk legjobb amatőr vivóinak klasszikus küzdelmében gyönyörködni.

Kendertelep Palánkán. Spitzer Izidor apatini kendergyáros Palánkára telepedett át, hol nagy kendertisztító-telepet létesít.

Öngyilkosság. Dr. Scultéty Jenő, megyeszerte ismert és közkedveltségnek örvendő ügyvéd, aki a gazdasági egyesület érdekeinek is egyik buzgó harcosa volt, tegnapelőtt délután 6 órakor Hódáságon agyonlőtte magát. A szerencsétlen embert már évek óta súlyos idegbaj kínozta. Valószínű, hogy végzetes tettét pillanatnyi elmezavarásban követte el. Hozzá tartozói a következő gyászjelentést adták ki: Alulírottak, rokonaik nevében is szomorú szívvel tudatják, hogy testvérük, sógoruk, illetve nagybátyjuk dr. Scultéty Jenő ügyvéd életének 44-ik évében 1906. április 3-án délután 6 órakor hirtelen elhunyt. Temetése 1906. évi április 5-én délelőtt 10 és fél órakor az ág. hitv. evang. gyászszertartás szerint fog Hódáságon a gyászházból végbemenni. Hódáság, 1906. április 4-én. Scultéty Kálmán és gyermekei, öz. Scultéty Kornélné és gyermekei, öz. Pávlovits Scultéty Laura, Scultéty Ferenc és neje.

Ujvidéki csendélet. Ujvidékről írják: Vrbaczi Pál, neje és Zsuzsa nevű leánya, — Tandori Jánosné, ennek leánya Zsófi és fia János az Alkotmány-utcában valóságos háborút folytattak egymás közt, amelynek végzetével, miután a kapott sérüléseket a rendőrségi helyiségben az ügyeletes orvos bekötözte, egymás ellen tettek följelentést. A hártéren egy tollas kalap, szétszakított bőrá, egy nagy szilvakeverő kanál és egy tézszakodrófa, mint bűnjelék maradtak vissza.

A fékező halála. A szegedi rókusai pályaudvarról folyó hó 2-án este, kevéssel 9 óra előtt, egy katonákat szállító vonat indult meg Szabadka felé. A katonák Szabadkára mentek s kívülük csak a vonat személyzete utazott velük. Máté János 26 éves fékező, ki Szeged állomáshoz tartozott, szintén kísérte a vonatot s oly kocsin foglalt helyet, melyen a fékező számára ugynevezett fékező-állás volt. — A vonat este 9 órakor érkezett Rózsákra s ott egy percre megállt. Máté János a kevéssé pihenőt arra használta fel, hogy leugrott a kocsiról, de nem a leszállási, hanem a tulsó oldalon. Hogy miért szállt le, senkinek sem tudja. A vonat az egy percnyi késedelem után megindult és Máté megint föl akart ugrani a kocsira. Nehéz, bokáig érő vasuti bunda volt rajta, a jobb kezében pedig égő vasuti lámpát tartott. A bunda terhe és az akadályt képező lámpa miatt nem tudott a kocsira hirtelen fölugrani. Várt tehát, míg olyan kocsit fog mellette elsiklani, melyen fékező állás van. Hét nyolc kocsit után csakugyan olyan kocsit következett, melyen fékező állás volt, Máté tehát ugrásra készen, neki ugrotta kocsinak, hogy a fékező álláshoz vezető lépcső vaskorlátját elkapja. Ekkor azonban a vonat már meglehetősen sebességgel haladt s a nagy bundában esetlenül mozgó fékező elhibázta az ugrást. A szerencsétlen fiatal ember nem tudta balkezevel a vastogantút elkapni, és hanyatt zuhant a vonat mellé, oly szerencsétlenül, hogy bundáját a kerekek elkapták s azzal együtt őt is tovább vonszolták. Máté jajszékelt, de a vonatban utazó katonák nótája és a vonat zakatolása elnyomta a hangját. A rózskai vasuti állomásfőnök észrevette, hogy a kerekek között egy világító lámpa gurul egy sötét alakkal együtt. Hirtelen megállította a vonatot, de ekkor már késő volt, mert a szerencsétlen testén addig 8—10 kocsit gördült át. A kerekek derékban ketté szakították testét s balkarját is levágták. A boldogtalan ember, mire a vonat megállt, halott volt. A katonákkal utazó ezredorvosok hirtelen leugrottak a vonatról és segítséget akartak nyújtani a szerencsétlennek, de az már meg volt halva. A vonat tehát tovább haladt, otthagya a holttestet az állomáson.

Öngyilkosság. Rories Zsvikó orvos-tanhallgató, ki a budapesti egyetemen végezte orvosi tanulmányait s a Budapesten tanuló szerb ifjak között a legjelesebbek és legszorgalmasabbak közé tartozott, Bácsföldváron föbe lötte magát. A tragikus véget ért ifjút állítólag anyagi bajok kergették a halálba.

Árverési hirdetés. Zombor sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a kezelése alatt lévő Gyalokay Rozália féle ösztündij alapítványhoz tartozó és a zombori 5346. sz. telekkönyvi betétben foglalt s Bility—Obzir pusztában fekvő 124 hold 939 □ öl föld a rajta levő épületekkel együtt f. évi április hó 23-án délelőtt 10 órakor a városháza nagy termében f. évi június 1-től, illetve november hó 1-étől 1909. évi október hó végéig bezárólag terjedő három évi időtartamra nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni. Az említett ingatlanból egy negyed rész évente felváltva ugarnak hagyandó, a haszonbér összeg pedig félévi előleges részletekben fizetendő. Bánatpénzül az árverés megkezdése előtt a küldöttségnek az eddigi haszonbér összegének 10% át, vagyis 575 koronát kell letenni, mely összeg az árverési jóváhagyás értesítésétől számított 8 nap alatt félévi bérösszegre kiegészítendő, mely összeg a bérösszeg utolsó részletbe fog betudatni. A haszonbérletből eredő bélyeg és illeték kizárólag bérlet terhére.

Kivitel Keletáziába. A szegedi kereskedelmi és iparkamara felhívja a területében levő gyárosok és iparosok figyelmét, hogy akik kivitelre berendezkedtek és hajlandók a Keletázsia felé irányuló kivitelben résztvenni, azoknak a magyar tengerentúli forgalmi r. t., mely a belöldi termékek kivitelének előmozdítása érdekében alapított, a gyártandó iparcikkekre, valamint azon országokra nézve, hol hazai termékeink előreláthatólag a siker kilátásával versenyezhetnek, felvilágosítást nyújt.

Szabadalmak kiállítása Bécsben. A bécsi hygienikus kiállításon, mely

május 12-étől július 15-ig tartatik, a kiállított tanulmányokra az osztrák szabadalmi törvény időleges szabadalmi védelmet biztosít. De a kérdéses oltalom csupán Ausztria területére elnyerendő szabadalomra vonatkozik, ennél fogva célszerűnek mutatkozik, hogy gyárosaink és iparosaink, ha a kiállításon itthon szabadalmazandó tárgyakat szándékoznak bemutatni, ezeket a bemutatás előtt szabadalmazás végett bejelentésük, nehogy később az ily szabadalmaztatás újdonság hiánya miatt — gyakorlatba vétel stb. — akadályokba ütközzenek.

A Pesti Napló új karácsonyi ajándéka. A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar génius javakincseinek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi eseményszámba ment a magyar könyvpiacra. Náluk szebb, előkelőbb, értéke sebb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő albumát ajándékként adja előfizetőnek. A Pesti Napló idei ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítása fényével felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötet különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. A Pesti Napló idejé ajándékkönyve Rákóczi-Album lesz. Nem tudományos, csak a történelmi kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünneppontjait és izzalmas hétköznapjait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyes hangulatait, dicsőségét és szenvedését. Javairók fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És meg fog szólni ebben a kötetben a kor költészetére és izzó muzsikájára. A dalnokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képen, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort. Nagyszabású festmények, első rangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több színnyomású képen fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bízzák. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is. Ezt az új páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld a módosításokra vonatkozólag a Pesti Napló kiadóhivatala Budapest, VI, Andrássy-ut 27.

HIRDETÉSEK.

504/906. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye zentai járás főszolgabírája Mohol községében az I-ső községi orvosi állás betöltésének véglegesítéséig, illetve a II-od orvosi állás jogerős megüresedéséig helyettesítés útján betöltendő II-od községi orvosi állásra ezennel pályázatot hirdet.

Az állás javadalmazása 1000 korona fizetés és a községi szabályrendeletben megállapított 1 kor. nappali és 2 kor. éjjeli látogatási díj.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy a törvény szerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **follyó évi április hó 15-éig** annyival is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veendem.

Zenta, 1906. március 29.

Dr. Buday,

főszolgabíró.

Házeladás.

Zomborban a Zöldkert-utcában a Korona gőzmalom közelében lévő, néhai Gritzmann Pál plébános hagyatékához tartozó ház **szabad kézből eladó.** — Értekezhetni **dr. Thurszky Zsiga** ügyvédnél.

Hungária fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség **rendelkezésére áll.**

Urak részére mindennap délig, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére hétfőn, szerdán és pénteken délután 2 órától, diákok részére kedden délután.

Gőzfürdőjegy I kor.
Kádfürdőjegy I K 20 fil.
Diákjegy 40 fillér,
mely utóbbi csakis kedden d. u. vehető igénybe. *—17

... **Telefon a fürdőben.**

Szőlővessző!

A világhírű **DELAWARE** adja a legjobb bort!
Oltani, permetezni nem kell!
A szőlészeti kincse.

A phylloxerának ellentáll!!!!
Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!
Nagymennyiségű sima és gyökeres **Delaware vessző eladás.**

Cím:
Szigyártó és Takács
szőlőteleptulajdonosok. *—25
Telep: Alsó-Segesd. Központi iroda: Felső-Segesd.
Somogy megye.

Husvételi sonkák nagy raktára
Bogdán István
hentesáru üzletében, Zrínyi-utca (az önszegélyzővel szemben).
Ajánlja saját készítményű kitűnően pácolt füstölt sonkáit (utánzott kassai) legjutányosabb árban.
Ugyszintén mindenféle füstölt húst, szalonnát, legfinomabb felvágott és zsiradék árúit legolcsóbb napiár és pontos kiszolgálás mellett.
3—2 **Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.**

Egy szerémmegyei 200 kat. hold, egy 800 kat. hold bányai földbirtok szilárd gazdasági épületekkel, továbbá 115 hold Bácsme gyében és 2000 kat. hold horvátországi (erdőirtás) földbirtok, valamint két újvidéki uri lakház eladó.
Olcsó jelzőlogkölcsonit köznetit
Kugler Ede
3—2 irodája Újvidéken.

Hirdetmény.

Amellyel Bezdán község előljárósága meghirdeti azt, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező nagyszigetnek szántóföldül hasznosításra kiadva nem levő részét, mintegy ezer kat. holdnyi terület tetszés szerinti használatra e folyó év tartamára hasznosításra adja a **folyó hó 8-ik napján d. u. 4 órakor** a község háza tanácsstermében megtartandó szó- és zárt írásbeli árverésen.

A részletes föltételek a jegyzői irodában tudhatók meg.
Kelt Bezdánban, 1906. évi április hó 2-án.
Bosnyák János, jegyző. 2—2
Flesz Simon, bíró.

1209 906.

Pályázat.

Petróc községben lemondás folytán üresedésbe jött végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi 700 kor. készpénzfizetés, havi előleges részletekben a községi pénztárból fizetendő és a végrehajtási díjaknak szabályrendeletileg megállapított fele részével van egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen okmányolt kérvényeiket alulírott főszolgabíróhoz **f. évi április hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a későn érkezett kérvény figyelembe nem fog vétetni.

A tót nyelv ismerete megkívánatik.

Ujvidék, 1906. március hó 31-én.

Mezey Imre,
főszolgabíró.

2—2

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8—3

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

759/1906. k. g. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Járásomhoz tartozó Mohol községében ujonnan rendszeresített anyakönyvi irtoki állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havonkénti előleges részletekben kifizetendő 800 korona évi készpénz.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi április hó 25-ig** nyujtsák be.

Zenta, 1906. március 30.

Főszolgabíró helyett:

Malonyay Béla,

szolgabíró.

2-1

**KI AKAR
egy-
éves ÖNKÉNTES
LENNI?**

Mindazon ifjak kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészütségre és foglalkozásukra való tekintet nélkül 6-3 megszerezhetik az

egyéves önkéntesi jogot.

Aki már sor alatt volt, elkésett.

Születési év okvetlen közlendő.

Értesítőt ingyen és bérmentve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészítő tanf. igazgatója **DEBRECEN.**
Az intézet állami felügyelet alatt áll.

Eladó ház.

Zomborban a Zöldkert-utca 2. sz. alatti ház igen előnyös feltételek mellett eladó. A beépített terület 329 m², melyben 4 szoba (42 1/2, 36.9, 26, 20.8 m²), 1 fürdőszoba (13 1/2 m²), 1 nyári és 1 téli konyha, 1 éleškamra, 1 csukott folyosó, 1 mosó és füstölő konyha, fásszín stb. van. Az udvar parkozott, a kert gyümölcsös. Az utca kövezett. A fürdőhöz mindig rendelkezésre áll a meleg víz. — Bővebb értesítést ad a tulajdonos, **Roediger Lajos.**

1132. sz. kig. 1906.

Pályázati hirdetmény.

Bajmok községben megüresedett gyalogrendőri állásra pályázat hirdettek, ezen állás javadalmazása évi 600 korona készpénzfizetés utólagos havi részletekben.

Ruházatot az illető sajátjából tartozik beszerezni, a felszerelést a költség adja.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy kellően felszerelt kérvényüket az alulirtott községi előljáráshoz **folyó évi április hó 15-ig** nyujtsák be.

Bajmok, 1906. április hó 2-án.

Előljáráóság.

**Legszebb és legfrissebb
VIRÁGOK**

a legnagyobb választékban, a legelegánsabb

lakodalmi, névnap, szinpadi csokrok,

a legimpozánsabb babér-, pálma- és virágkoszorúk,

valamint mindennemű

virágkosarak, asztal, valamint virágdiszek,

legszebben és legjutányosabban üzletemben kaphatók.

NAETER LUJZA

cégtulajdonos:

SPLIHÁL KÁROLY

cs. és kir. udvari virágkereskedés.

13-10

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 7.

Vidéki megrendelések gondosan, pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Acetylen világításhoz:

Legjobb minőségű római darabos calciumcarbíd 26.— K.

Legjobb minőségű római szemcsés carbíd 30.— K.

Árak 100 kg. tiszta súlyért, tehát csomagolási súly beszámítása nélkül, ingyenes csomagolással, azonnali készfizetés vagy utánvét ellenében, pénztári engedmény és minden levonás nélkül.

Szállítunk legkittünőbb rendszerű acetylenkészülékeket és teljes acetylen-világítási berendezéseket is legjobban.

Allandó nagy raktár Budapesten. Gyors kiszolgálás.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA

52-20

BUDAPEST, V., Vaci-körút 26/a.

AGRARIA

KERJEN

MINDEN

GAZDA

AGRARIA-tól

ÁRJEJYZÉKET
gőzcseplőkészletekről,
benzinmotorokról
és vetőgépekről.

Levélcíme:
AGRARIA
Budapest, Váci-ut 2.

AGRARIA

A zombori kereskedelmi és iparbank

ezennel közhírré teszi, hogy a csonoplyai műút mellett, a Sáponya-dűlőben fekvő **210 holdas birtokát parcelláztatja.** Ezen birtoktest 165 hold szántóból és 45 hold kaszálóból áll.

Minden parcella 2 katasztrális holdból áll, amelyek egyenként vagy tömegesen adtnak el. A vevő a vételárból legkevesebb 200 koronát készpénzben, a maradék egyik fele után 5 1/2%, a másik fele után 6 1/2% kamatot tartozik fizetni.

Bővebb felvilágosítást ad
8-4 az igazgatóság.

Eladó takarmányrépa

Circa 1000—1200 mm. egészséges **takarmányrépa** — métermázsánként 1 koronáért — a szondi vasuti állomáshoz szállítva **eladó.**

Levélcim: **özv. Szuppek Béláné Szond** (Bácsmegye).

Ház vagy háztelek megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Házeladás.

Dob-utca 8. szám alatti új házamat szabad kézből eladom.

6-3
Özv. Thurszky Jenőné.

Ritka alkalmi vétel!

Villanyos csillár kiállítás.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

VILLANYVILÁGÍTÁSI PÉVEZETÉSEK

a legmesszebbmenő szavatolás mellett.

Petroleum és gázlámpák

villanyra átalakíttatnak

Teltsch Gáspár

optikai és elektrotechnikai műintézetében

ZOMBORBAN 50-47

Bámulatos olesón!

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALCOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.